

Ese de döne ori in sepmenea: Jol-a si Domi-nica; era candu va pretinde importanța materielor, va esă de trei său de patru ori in sepmenea.

Pretiul de prenumeratiune:
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patraru	2 " "
pentru România si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " "

Invitare de prenumeratiune la

„ALBINA.“

Incepndu-se semestrulu alu II cu 1 iuliu v., se deschide prenumeratiune nouă.

Condițiunile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu 8 fl.
" " diumetate de anu 4 fl.

" " patraru " " 2 fl.

Pentru România si strainetate pre unu anu 12 fl. (său 2 #)

Pentru România si strainetate pre diumetate de anu 6 fl. (său 1 #).

Redactiunea.

Pesta, 26 iuliu 1869 n.

Spaniolii abie si-au croit o constituine, pre candu partitele loru se si misca a o combate cu multimea. Sunt multe partite, caci pomulu discordiei a roditi acolo de mai multe secole.

Intre partitele ce o combatu, sunt mai insemnate; carlistii si republicanii. Carlistii se organiză in bande mici, pe cari succése guvernului pana acum a le imprascia la tóte ocasiunile. Republicanii anca erau se se forme ici colé in bande, dar primira dojeniri de la capii partitei loru, cari nu vor se combata constituine cu arm'a, ci cu progresulu si cu cuventulu.

Pana acum'a guvernulu se sustiene bine; putieni i pasa de armelę carlistiloru, éra pe republicanii ii stima caci ii vede caci se inmultiescu.

In privint'a conciliului ecumenic este anevoia de constatatu daca diplomatica europea, său Pap'a, si-a aprinsu paia in capu? Din partea papala se desbate cestiunea caci óre nu s'ar cuveni a face locu in conciliu si pentru representantii diplomatici ai poterilor catolice? Inse pana acum nu li s'a facutu neci locu, neci intrebare caci primi-vor invitatiunea a se infatisia? si cum se intrebe S. S. Pap'a daca nu e securu despre unu respunsu afirmativ? s'ar pré pacalí principiu nefalibilitatei.

Diplomatica, carea anca si-aróga unu

picu de nefalibilitate desí nu completa, se intórc in julu cestiunei ca matia pre langa laptele serbinte. De o parte nu indrasnese se céra de la Pap'a intrare in conciliu, ca semui fie marturia de se vor prochiamá nisce principie de netolerantia ca prin silabulu de mai antieriu, de alta parte n'ar vre totusi se lipsesc din conciliu caci fora dens'a — asiè-i spune o ideia ficsa si arroganti'a — nu se pote intempla nemica bunu in vieti'a popóraloru. Cu catu e mai micu diplomatulu, cu atat'a e mai arrogantu. Deci nu e mirare daca tocmai diplomatica Bavariei s'a insarcinatu a scirici pré la cele latte curti europene: carea se li fie procedur'a comuna fatia cu conciliulu? Respectivii n'au potutu dà anca neci unu responsu lamuritu, fiindu caci si insisi sunt in confusione.

Mustafa Fazil Pasia, capulu partitei liberali din Turci'a, a intratu in ministeriu Maestatei Sale turcesci. Avemu se ne acceptamá la reforme mari in Turci'a, unde si pana acum sunt — ce nu se pote negá — institutiuni frumose pentru naționalitat, in catu ni le-am dorí si noia.

Intrarea lui Mustafa in ministeriu, are si alta insemetnate: Elu e fratele lui Ismail Pasia viceregelui din Egiptu. Tronulu Egip se venia pururea celui mai betranu membru alu familiei. Ismail, pentru ca se despoia de acestu dreptu pe fratele seu mai teneru Mustafa, a indemnatu pre Sultanulu de a schimbatu rondulu in primogenitura. Intru intlesulu primogeniturei, dupa Ismail ar urmá copilulu seu, apoi copilulu acestuia etc. adeca pururea primu genitulu (nascululu) si asiè neci odata n'ar veni rondulu la Mustafa si la copii lui.

Sultanulu era maniosu a supra lui Mustafa, candu s'a inyoitu a-lu despoia. Acum'a inse e maniosu pre Ismail, de candu cu caus'a invitatiunilor la deschiderea canalului de Suez, despre carea am pomenit.

De aci provinu acele faime multe caci Sultanulu ar avé de cugetu a desface primogenitur'a ca se-i redree lui Mustafa drepturile ce-i competu si acésta totot-

data se fie de pedepsa lui Ismail. Tóte a ceste faime, pornite de la Constantinopole, gasescu resunetu intr'altele ce ni spunu caci Ismail incheia imprumute, inarméza, ca in casu de lipsa se-si pote aperá pusestiunea său se elupte nedependintia Egiptului. Se ni insemnamá caci a cesta sunt pana acum'a núnai — faime, dar de unde nu e focu, nu ese fumu.

Se-i dám causei nóstre naționale si colórea economică ce i se cuvine.

I. Sunt cateva sepmenei, de candu doué evineminte mari economice fecera prin tiéra multa sfara. Cercustantia, caci pre atunci diurnalulu ni se impedece, nu ni-a datu mana se luamă notitia despre ele. Respundiendu detorintie nóstre acum, totodata le vom desbate amendoué cu de a menuntulu.

Unu evinemintu: Tendintia unorunguri de-a dobândi simpatia si bunavointia Franciei, prin cateva favoruri ce guvernulu ungurescu le-ar acordá commerciului si industriei franciloru. Acestu planu ungurescu este asiè: Infintandu in Pesta o societate unguresca pentru importarea manufaturelor francesci, guvernulu ung. se-i dee societatei acelu privilegiu ca, de la manufaturele ce le impórtă societatea, se nu se responda la granita tierii neci o vama in partea statului, ci aducendu-le societatea aici in depositulu ei din Pesta, vam'a se se plătesca numai atunci candu se vendu din bolta.

Daca acésta societate este acum si constituuta gat'a? anca n'avuram tempu si ocasiune a ne informá.

La tóta intemplarea, importantia acestei tendintie ne silesce se ne intrebănu: care este intlesulu unei asemene societati?

In ordinea prima este, fora indoieala, unu favoru pentru industria francesca, caci industriariulu francu nu va mai fi constrinsu se plătesca la granitia vam'a in bani gat'a, pentru nisce article despre cari nu e securu caci óre le va poté vinde aici, ca se scóta bani din ele, său nu?

Prenumeratiuni se facu la toti dd. correspundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redacțione Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adresá si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său speditură: cate vor fi nefrancate, nu se vor primi éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de inter' su privatu — se responde cate 7 cr. de linie; repetiri si se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Pentru acestu favoru, Francia pote se arete ungriloru unu picu de recunoșinta. Diseram in adinsu unu picu, caci o singura societate nu pote influentiá industria intréga a unei națiuni mari, e mai caci numai o lingura de apa intr'o mare.

Preste acésta, se nu perdemu din vedere caci societatea pomenita se baséza pe unu privilegiu. Inse in economia, casí pre aiuria, privilegiile sunt forte daunóse, si numai unu singuru privilegiu este scusabilu, ma forte dreptu, intielegemu privilegiul (patent'a) pentru inventiuni (descoperiri). Societatea, de care ni-e vorba, n'are veri o inventiune in partea sa. Apartiene dar privilegielor comune, cari produc urmari rele. Aceste urmari se vor senti si in Francia si la noi:

In Francia, societatea si-va alege dupa placu dintre industriari pre aceia, cu cari va voi se incheie legaminte. Industriariulu va fi constrinsu se primésca conditiunile de tergu ce i le va impune societatea, caci nu e concurintia, caci nu e de catu o singura societate privilegiata si prin urmare n'are bietulu in catro sucu. Dar, repetim: franculu e desdaunatul, celu putieni la aparțintia, pentru acésta mica dosa de despotismu din partea societatei.

La noi, reale urmari au se fie mai mari, mai esprese, si prin urmare mai ușioru de constatatu.

In ordinea prima vor suferi industriarii cu totii, caci nu vor poté sustine concurintia cu o societate ajutata de privilegiu, adeca ori nu vor avea cercare, ori vor trebuí se-si scada pretiul muncei loru.

In ordinea a dou'a, suferim deschintu noi romanii. Noi liferam industria riloru din tiéra materiale brute de cari au lipsa pentru manufaturelor loru: dubariloru si caltunariloru, romanii li dau pei de vite; pelarielor si panurariloru totu romanii mai vertosu li vendu lana scl. Se intielege dar caci atunci, candu industriarii nu vor mai poté vinde manufaturele loru in pretiul de pana acum'a, densii la rondulu loru neci noa nu ni vor

tatalui seu si dupa invingerea de la Solferino, dar nu pricepu cum poteti DVóstre infinita monachia foră de monarci, cum poteti face adoratiune foră se aveti dieitate.

Portugali'a inse, doresce uniunea cu Spania numai in forma republicana. Cetiti dilarile ei, nainte de tóte „Diario de comercio“ din 16 l. c.

Déca regele din Portugali'a pricepea situatiunea, s'ar fi pusu in capulu miscamentului, in locu d'a aretă semne de simpatia regimului reactiunarii de mai nainte, semne ce Voa vi le-a denegatu. Mai tardiu regele din Portugali'a nu voia uniunea, caci Portugali'o doriai numai in forma republicana si nu voiau o uniune personala. Adeveru e la tóta intemplarea caci republicele atragu, pe candu monarhiele respingu. Ce truda si d'a Austri'a, ca monachia federativa, ca se sustiena uniunea popóraloru ce sunt unite de sute de ani!

Cum e de totu altecum in Elvetia! Tessinulu apartiene la Italia si nu voiesce se fie italianu, Neufchatel apartiene la Germania si nu voiesce se fie germanu, Waadt si Geneva aparțin la Francia vorbescu francesce si totusi nu voescu se fie francesci. Nu Vi poteti inchipi, Domnilor, ce-ati castigatu in Portugali'a de candu ati votat libertatea cultului. Acolo se dice: „Spania face progresu mai mare de catu noi; vedeti ce mare exemplu ni dau noa Spaniolii!“ Vorbiau óre mai nainte asiè, candu

Foisióra.

Cuventarea lui Emiliu Castelar, rostita pentru republica in siedint'a de la 20 mai a. c. tienuta de curte legative ale Spaniei.

(Incheiare.)

Asiu mai precepe se alegeti monarchi'a, déca s'ar aretă esclint'a mare fizica, morală și intelectuala a cutarei persoane său familie ce ar sierbi de motivu spicatoriu la alegerea DVóstra. Inse n'ati observat unu fenomenu mare istoric si totodata mare socialu? N'ati observat caci Peru barbatii cei mari? seculul acesta, seculul vaporelui si alu telegrafului, óre s'ar poté se-lu numiti cu numele cutarui barbatu mare? Nu, spre noroculu nostru astazi nu mai esistu barbati mari, pentru caci intregul genu omenescu a crescutu mare la statura. Si apoi, Domnii mei! candu downesce unu singuru omu peste societate, una parte a vietiei lui e gloriósa, cea lalta nenorocósa; an-tai'a parte sunt teneretiele, a dô'a betrantele. Aduceti-ve a minte de Carolu V., Filipu II. si Napoleone.

Dar neci nu cunoscu unu principiu mai smintit, de catu acel'a de a dă societatea in pred'a fatalismului ereditatei. Acésta e pro-priamente o teoria indica, contra careia se in-

drépta intregulu miscamentu modernu, e teoria ce s'a stersu prin sangél versatul pe muntele Calvariei — teoria casteloru. Nu s'ar fi unitu cu noi Portugalii déca nu moria principale Dom Miguel? Déca Alfons VI. nu de-dea acelu regatu ca zestre ficei sale; déca Filipu II. nu ajungea atatu de tardiu la moscenire, n'ar fi devenit uadeveru uniunea iberică? Si noi insine, ce sòrte aveam de nu se insură Ferdinandu VII. său daca in locu de feta avea feitoru? Si totusi voiti se espuneti societatea moderna tuturor capriciiloru moscenirii? Oh, Domnilor, ce grea si adanca confusione de concepte! Inca asiu mai intielege o, déca am avé celu putieni unu candidat, si acum ajungu la intrebarea principală, la intrebarea candidaturei.

In momentulu, candu DVóstre, proclamati monarchi'a, goniti parti'a revolutiunaria, parti'a republicana, o goniti afara de lege; republicanii vor fi unicii fi desmosceniti ai revolutiunii din septembrie.

Nu voiu intrá in desbaterea cestiuniloru personali, nu voiu se amintescu meritele republicaniloru, in decursii 15 ani din urma, pe cont'a celoru latte partite; in se priviti la aceste scaune; aici veti afla deputati cari au fostu in Fernando Po, cari in anii din urma ai regimului lui Gonzalez Bravo au implutu temnitiele criminali; deputati ce antai au avutu curajul cu ajutoriul foiloru publice a aruncá

sementia ideiloru republicane in tiéra, a cere cu vóce nalta libertatea invenitamentului; barbati ce-i poteati vedé in timpii vitregi in emigratiune, si neci candu naintea usiiloru DVóstre. Ce faceti acum din acésta partita? Devinsii (reactiunea) vor dice: „Daca aveți intrat in lipsa de monarchia, in catu la prim'a adunare, urmandu exemplulu nostru, alungati pe republicani de sub scutulu legii, cum feceram noi cu democratii, atunci si politic'a nostra a fostu drépta si oportuna.“ Faceti dara, cu Ddieu, ceea ce nu poteti intrelasá, inse de chiarati-ve in privint'a acésta ca se potem si noi aduce decisiune despre portarea nóstira, carea, se intielege, va depinde de la ce'a a DVóstra. Domnilor, cate monarhii trebuie se le luati in consideratiune??

Idea de o uniune a Spaniei cu Portugali'a prin iniciativă a monarhiei portugale, a fostu, la tóta intemplarea, gloriósa, caci trăiu intr'unu tempu revolutiunari unicu in felulu seu; de candu ajunse Napoleone pe tronulu Franciei, se facu revolutiuni de sus in josu, si de era aici cu potentia form'a acésta, compusetiunea acésta conservativa progresistica avea si form'a unei compusetiuni mari diplomatic, noi inse, remanendu totu republicanii, am fi facutu opusetiune monarhiei portugale. Precepu caci Francii dupa espeditiunea in Egiptu alui Napoleone, caci insisi Italianii se pre-dara lui Victoru Emanuilu dupa nenorocirea

mai poté dă pretiulu ce-lu capetamu pana acum pentru negóiale nóstre.

Conclusiunea e că numita societate privilegiata nu ni pote aduce veri unu bine in *economia*, ci numai rele. Dens'a dara n'are de catu unu intielesu *politiciu*: este complimentu Francei. Scumpu complimentu, si de unu folosu dubiu, caci densulu totodata contiene in sine provocatiune la adres'a industriei din Anglia, din Itali'a etc. Ungari'a provoca!

Alu doile evinemenu: In Vitemberg'a fu o espusetiune de a industriilor, in carea s'a bagatu de séma, intre altele, cumca atunci candu austro-ungaricul vinde o pelaria cu 4 fl., prusulu nu pote se vonda de aceea-si calitate, mai in josu de 5 fl. Totu acésta propotione se urmeza si in pretiulu celoru lalte manufapture.

De unde provine acésta? Este óra industria austro-ungurésca mai poterica, mai desvoltata, mai dibace? Din contra, e cu multu mai slaba.

Provine numai de acolè că Austro-Ungari'a e incunjurata cu vami. Industriii cei valorosi din Anglia, Francia, Itali'a sel nu potu aduce aici in cantitati mari manufapturele loru, de reulu vamiloru. A veni se-si faca fabrice aici la noi in tiéra, — nu li pote veni la socotela, caci industri'a nu preferesce tie-rile mai putieni culte, mai putieni liberales. Causale: un'a că nu se potu asiedia si alt'a că vamele impedeaca manufapturele loru, — ii facu se produca mai putieni si se n'aiba lipsa de materiele nóstre brute, nu vinu la tergu se ni le cerce.

Astfelu numai industriariulu din tiéra vine la tergu candu noi romanii ducemu de vendutu produptele nóstre brute. Fiindu acesti industriari din tiéra, slabii si putienei, produptele nóstre au putieni cercare si deci trebue se le vindemui estinu. Daca elu cumpera de la noi estinu, pote apoi la rondulu seu se-si vindu manufaptur'a estinu; astfelu intrece pe prusulu.

Va se dica: Pusetiunea ce ocupa industria din tiéra nóstra in concertul europeanu, n'au castigat'o dibaci'a industriiloru cu sudórea loru, ci li-a dat'o statulu caci ii scutesce si tuteléza prin vami, — o tutela pre cont'a celor a ce produc materiali brute, pre cont'a romaniloru.

(Va urmá.) //

Aradu, 18 iuliu.

(Banc'a de asecuratiune „Transilvania“) De unadi petrecuta in medilocul nostru dd. Elia Macelariu, insocitu de prè stimat'a sa so-sia, si Visarionu Romanu. Tienura o consultatiune cu inteligiunt'a din locu si juriu, in pri-vint'a bancei de asecuratiune „Transilvania“,

ce dumeloru o reprenta in calitate de inspector.

Scopulu consultatiunei a fostu d'a lati activitatea institutului acestuia si preste comitatu Aradului, organizandu o Directiune provediuta cu personalulu necesariu, carea cu timpulu se fuitiuneze si pentru comitatule vecinate.

In virtutea autorisatiunei primite de la Directiunea generala a numitei bance, d. Macelariu a concordiutu dlu Ioane Popoviciu-Deseanu agentur'a pentru comitatulu Aradului, pana la organisarea definitiva.

Folosele ce le imbia acésta banca, sunt demne de insemmatu: intrunesce capitale mari interne, pentru a ajutora industria si agricultura nostra; — apoi si face ca banii nostri se nu fuga pre la straini. S'a constatatu că din tienuturile romanesco din cõci de Carpati in fie-care anu se speséza 6 milioane de florini pentru asecuratiune pre la feluritele societati straine. 6 milioane e multu pentru nisice tie-nuturi nu prè bogate de bani. Acesti bani se ducu fora ca se mai retorne la noi pe ocale óre-care. Deci acum că avem insine o societate de asecuratiune „Transilvania“, se asecurà la a nostra ca se remana banii la noi spre ajutorarea agriculturie nóstre.

Prin comunele romanesco vedi pre giidanu numai ca negotiatori si arendasi ci si ca aginti a bancelor straine de asecuratiune, si facu treburi. E timpu ca se nu mai fie asié. Intieligintii nostri cu totii: preotii, notarii, invetatori si alii, in vetie poporulu despre folosulu asecurariloru, primesc a fi insisi aginti candu li-e indemana, si faca asecuratiuni pen-tru o banca patriotica: „Transilvania“!

Curtius

Opusetiunea serbesca din congresu.

„Zastava“ organulu dlu Dr. Miletici, publica unu protestu si o declaratiune catra Patriarculu serbescu Masirieviciu. Actulu e subsrisu de 29 de deputati congresualu. Si-áre mehnirea loru pentru intrerumperea sie-dintielor congresualu, carele avea se desbata multe cause, ce erau dejá pregatite. Respingu de la sine veri ce responsabilitate pentru va-temarea drepturilor si intereselor natiunial, provenita din acésta sfasare. Densii au facutu totu ce li-a fostu cu potintia pentru impac-tiune. In fine, ei si-pastréza si mai departe mandatele de ablegati, nu vor a le depune caci au de cugetu se faca pasii ce vor fi de lipsa pentru pastrarea si asecurarea drepturilor natiuniei.

Nr. 96. Seria XI. Avisu*)!

Apropiandu-se terminulu adunarii gene-rali a Asociatiunei nóstre natiunale, defis-tpu

*) Sunt rogate tôte cele latte on. Redactiu. a diare-oru nationali a reproduce acésta in colonele loru.

Directiunea.

pe „1. septembrie a. c. st. n. onoratulu publicu romanu doritoriu de cultur'a si pro-sperarea natiunala, de nou este poftiut din partea subscrisei Directiuni: ca se binevoiesca a contubui catu mai cu graba la sortitur'a filantropica desfinita in folosulu fondului Asociatiunei natiunale amesuratul apelului cunoscutu; cu afat'a mai vertosu; caci spre scopulu acest'a, abstragéndu de la donurile efectelor numeroase si forte pretiose, care din partea mai multoru binefacatorie si zelose dame romane s'au conferit, — subscris'a Directiune, nutrita de firm'a sperantia a unui resultat favorabilu, n'a intrelasatu a face pregatirile trebuintiose impreunate cu spese, si care resultat depinde absolutu numai de la concurinti'a ti caldúros'a sprigintre esperiata din partea binesentitorilor contri-butori romani, in a caror'a interesu jace spiri-tua medilocelor materiali menite scopului maretui alu culturei nóstre natiunali!

Candu subscris'a Directiune a contat pe manifestatiunea acésta positiva din partea onoratului publicu contributioru la scopurile sublime ale Asociatiunei, n'a pregetata a dis-pune de spesele necesarie, cu care este incop-ciata intreprinderea sortiturei filantropice, — si din acelu punctu de vedere: pentru ca de o parte se espereze unu venit curat in favo-re a fondului Asociatiunei, éra de alta parte respectivii cumperatori de sortiuri (Losuri) se pota participa la castigurile pretiose, ce li apromite sortitur'a acest'a, prin urmare nici nu este vre-o indoiesa despre interesarea viua a onoratului publicu, in partea acésta, mai ver-tosu atunci cand u impregiurarea acésta pote incoroná doué fapté bune, adeca pote produce folose catu scopului destinat in partea Asociatiunei, asiá si respectivilor participanti in castigurile ce li stau in prospectu.

De aceea rogâmu cu tótia onórea pre totu romanulu binesimtitoriu, ca se-si ofereze denariulu folositoriu intreprinderii acestei si se grabesc a cumpera de la respectivii domni colectanti si comisionari — dupa putintia si bunavointia — de acele sortiuri distribuite pretotindene, ca se potem esoperá resultatul favorabil si amesuratul scopului dorit.

A r a d u , 8/20. iuliu, 1869.

Directiunea Asociatiunei natiunale pen-tru cultur'a poporului romanu.

Presedinte: Ioane Popoviciu-Deseanu m. p. directoru secundariu subst.

Petrus Petroviciu m. p. notariu.

Nr. 95. Seria : XI. Concursu*)

Pentru stipendiele preliminate pe anul scolariu 1868/9 si incuiintiate prin determinatiunea adunarii generale de datulu 3/15. Septembrie 1868 nr. 14. nepotendu-se dispune despre impartirea respective rezolvirea acclor sume pe anul acésta, — din lips'a banilor disponibili — conformu decisului directiunei

*) Sunt rogate si celelalte onorate Pedactinni ale dinarselor natiunale pentru bunavointia de a re-produce acésta publicare in colonele loru.

Dir.

din 20. iuliu nou, a. c. nr. 95. se deschide concursu pentru provederea acelor'a pe anul scolaricu 1869/70; si anume:

1. pentru 2 stipendie cu	60 = 120 fl.
2. pentru 3 " "	80 = 240 fl.
3. pentru 2 " "	120 = 240 fl.
Sum'a	600 fl. v. a.

Catra acestea s'a mai incuiintatu pe partea unui studiu la „politehnica“ unu stipendiu anualu in suma de 300 fl.

la olalta 900 fl. v. a.

Doritorii de a fi provediuti cu de aceste stipendie pe anul viitoru scolaricu 1869/70 din partea Asociatiunei natiunali pentru cultur'a poporului romanu, — vor avea a-si aster-ne suplicele la acésta Directiune pana la 15. septembrie 1869 st. n. provediute cu docum-tele urmatore:

A. Cu Testimoniu de frecuentare si de spre progresulu facutu in studie, de pe anul scolaricu 1868/9.

B. Cu adeverint'a estradata din partea antistie comunali si coramisata prin concer-nentulu oficiu parochialu localu, despre sera-c'a respective lips'a invederata de medioc materiali a suplicantelui.

C. Cu Declaratiunea despre ace'a: că mai are suplicantele de undeva vre-unu ajutoriu si catu?

Spre orientarea suplicantilor pentru aceste stipendie, se insémna: că numai ro-gamintelor acelor'a se va dă preferintia, carii prin susu-atinsele documente autentice, — vor poté areta cu precisiune sporiulu poftitul studielor cu calculi eminenti, si absoluta-loru trebuintia de medioc materiali

Directiuea Asociatiunei natiunali pen-tru cultur'a poporului romanu.

A r a d u , 8/20. iuliu 1869.

Presedinte: Ioane Popoviciu-Deseanu m. p. directoru secundariu subst,

Petrus Petroviciu m. p.

Romania.

Carol I.

“Din gratia lui Dumnedieu si vointa nationala, Domnul al Romanilor.

La toti de facia si viitori sanetate:

Asupra raportului ministrului nostru se-cretarului de Statu la departamentul afaceri-lor straine, sub nr. 4775;

Avendu in vedere jurnalulu consiliului de ministri, incheiatu in sedint'a de la 27 maiu 1869;

Am decretat si decretam ce urmeza:

Art. I. D. Constantin Negri este numitul delegatul alu ministerului afacerilor straine si presedinte alu comisionei romane, instituita pentru demarcarea frontierei intre Romania si Austro-Ungari'a.

Art. II. si celu din urma. Ministrul no-stru secretarul de Statu la departamentul a-

Spania erá inca acoperita de negur'a catolicismului eschisiv? De aceea, Domnilor, „voiti ca Portugali'a se fie a DVostre, infintati republic'a; déca infintati monarhia, trebue, pentru lungu timpu, se renunciat la Portugalia.“

Venindu la cestiunea ducelui de Montpensier, nainte de tôte trebue se facu una de chiaratiune. Déca cere lips'a argumentatiunei mele, a face amintire de esregina Isabela, apoi forte me dore, caci ce stimu in lume mai presus de tôte, este sant'a nefericirii, chiar si a celei meritate. Mai trebue se adaugu că aceea ce voiu dice despre ducele de Montpensier, nu se referesce neci la perso'n'a lui neci la viéti'a lui privata. Declaru că ducele e bunu sotiu si tata, onoratu si crutatori; mai concedu si aceea că elu a fostu directa seu indirectu folositoriu revolutiunei din septembrie. De aceea argumentatiunea mea nu-lu pote vatemá.

De curundu ceti unu oratore manifestulu din Cadix, in carele d. Topete, inca atunci, se declarase in favorulu monarhie; acum mi permitu a intrebá pe acestu dombu că dorit'a atunci monarhia Isabelei II. seu alt'a? Ce insémna in lume dinasti'a ducelui de Montpensier? Candu privescu natur'a, simtu pe Dumnedieu, inse candu ceteceu istoria pricepu si cunoscu pe Dumnedieu. Ce trista si fûnesta ursuta a avutu cas'a acestor Orleanii in

istoria omenime? Déca nu me insiela memo-ria, regii Franciei au infinitiatiu in seculu XIV, ducatulu Orleanie pentru feieriorii na-scuti in rondulu alu duouilea. Oh, Domnilor, de multe ori am disu că monarchiele demoraliza popórale, dar neci nu cunoscu ceva ce i-ar demoralisa pe regi insisi intr'at'a casii tocmai a monarchiele.

Cata iubire nutriti, Domnilor, pentru familie, parintii, copii, — fratii si sororile DVostre! Uitati-ve inse ce se intempla in familie regilor, intre parinti, copii, frati si sorori, ce noroiu de demoralisare! si precum se nascura copii nu din iubire ci din motive pentru statu, asié si inim'a loru inghiatiata si stricata e foru sange si foru simtire. Cas'a Orleanilor, ca inferiora celei regesci, a fostu ramu lateralul din trunchiulu de frunte, din care supse medua si autoritate. Regintele de Orleanie conspira in palatulu regescu contra vîrului seu Ludovicu XVI.; Ludovicu Filipu de Orleanie conspira in palatulu acel'a contra unchiului seu Carolu X., si Antonio de Orleanie conspira din palatulu seu in Sevilla contra Dóminei Isabelei II. Sunt cu totii totu aceiasi, totu acele nume, totu acele fetie, acel'a-si spiritu, desf putieni schimbate de timu si spatiu, inse totdeun'a acelea-si.

Diserati si aceea că Antonio de Orleanie

n'ar fi Bourbonu. Ast'a nu e adeveratu. Ur-mandu vóces natiuneli ati respinsu pre Isabel'a, pe Franciscu si Alfonsu de Bourbonu, si eu Vi spunu că ducele de Montpensier e mai mare Bourbonu de catu Isabel'a, de catu Franciscu si Alfonsu. Gencalogia, lui e urmatorea: Enricu IV. de Bourbonu a nascutu cu Maria de Medici pe Ludovicu XIII., acest'a a nascutu cu An'a de Austria pe Ludovicu de Bourbonu, ce a fostu mai tardiu ducele Orleanie. Cest'a a nascutu cu sotia sa a dou'a unu feierioru d'unu nume cu elu, cest'a érasu cu alta principesa, a careia nume nu mi vine a minte, pe altu Filipu, ce a nascutu in casetori'a a dou'a cu una domnisióra francesa pe acelu Filipu ce se numia la curte Filipu Bourbonulu, in con-ventu inse Filipu Egalité. Acest'a e tat'a re-gelui burgesiei Ludovicu Filipu, ce a nascutu cu principesa neapolitana Amalia de Bourbonu pe Don Antonio de Bourbon. Asié-dara ducele de Montpensier e Bourbonu. Aici trebue se spunu francu partitei progresistilor ca, de voiescu ei monarhia, numai acestu uniculu candidatu e cu potintia; elu represinta lupta cu Bourbonii vecchi, validitatea clasei de medi-locu; elu represinta, bine seu reu, monarhia parlamentaria; déca e asié-dara monarchia form'a de guvernare a DVostre, atunci si ducele e candidatulu universulu alu DVostre.

Oh Voi, Spirite ale eroilor din Catalo-

nia! Voi cari ati pregetitu batalia burbonica si ati ridicat'o la naltime ne-mai pomenita! Voi eroilor din Galicia, luptatori sacrificati de Bourboni ca la Numantia! si Voi eroilor de la Trafalgar ce in urmarea desfrenarilor Mariei Luisei afilarati mortea in valurile de spume! nume maretie, insemmate cu litere de aur, martiri ai unui baéu infamul, unui depravatu omu ce se numia Ferdinandu VII. Solis! Zurbano! ori unde ar jace cenusia vostra, ori pre unde ar sbará spiritele voestre, veniti aici ca unu graiu alu conuiintie, nu iertati acestu strimbu juramentu alu revolu-tiunei, nu iertati se se faca patriei acésta ru-sine! (Aplause lungi si frenetice.)

Ce se dicu despre regintia? Pe ginerariulu Serrano neci-de cum n'asi voi se-lu vatemu; i-atribuescu mari calitati, discretiune rara, marinimositate si abnegatiune. Déca voiti, i dau votulu meu se fie presedinte republieci, dar neci candu nu voi vota pen-tru elu ca guvernatoru, pentru că nu voiescu se se dica cumca tiér'a acésta e tiér'a militarisimului. Domnica cere mare nepartialitate, ce omu de partita neci candu nu pote ave, si ori-cum s'ar paré ginerariului Serrano, regintia sa totusi ar fi regintia unionistilor. Credu că curtile legitórie nu vor imbiá ginerariului regintia, si de-ar face acésta, elu n'ar primi o puse-tiune ridicula.

facerilor străine, este insarcinat cu execuția decretului de facia.

Datu in Bucuresci, la 2 iuliu 1869.

Carolu.

Ministrul secretar de Stat și de
departamentul afacerilor străine:

Dimitrie Ghica.

Nr. 1217.

Instructiunea elementara in Romania.

Oo. ceteriori și vor fi aducendu a minte de raportele ce publicase prin tiparit d. Alessandrescu Urechia, pre candu dsa diregea ministeriul invetiamantului. Aceasta făoa s'a ocupat de ele in veri trei numere. In o cauza statu de mare, d. Urechia ca persoana oficiala, marturisită insusi cumca scările in mare parte esistau numai *pre chartia*.

De atunci a trecutu unu anu de dile si mai bine. Progresulu inse e totu acel'asi: scoli pre *chartia*. Fiindu că astadi n'avemu reporte oficiali in asta privintia, in lipsa loru cauta se reproducem din „Trompet'a Carpatoru“ de la 15 iuliu urmatorele:

„Scăle prin sate nu sunt, d-le ministro alu Instructiunii publice; scăle prin sate nu sunt, d-lorii ministri, d-lorii deputati, d-lorii senatori, d-lorii din consiliile judetiene, d-lorii primari, d-lorii prefecti, d-lorii sub-prefecti!

Scăle prin sate nu sunt, Pră Iualitate Dómine, si fara scăle prin sate nimicu nu pote fi reala din cate se facu pentru Instructiunea publica!

D văstra toti cati aplicati legile, cari esecutati cu atata strajnicia tōte darile, tōte glōbele, pentru despoarea poporului, pentru ce ore nu ve intaresce angerulu se aplicati si legea Instructiunii Publice!

Unu sub-prefectu intelliginte, esitu negresită din scăle, ni areta dilele acestea nisce pachete cu cartisiori tramise de la ministeriu spre a se imparti premie.

— Dera n'am cui se le dau! dice cu unu suriu amaru. Nu este nici o scăla in cercul meu!

— Acēst'a este marfa, respusne ajutorulu seu, care nu se poate vinde pre la pravali in Bucuresci si se cumpera de ministri ca se folosesc pre cei ce facu asié marfa.

— Guvernul nu scie că nu sunt scăle prin sate; dice altulu.

Nu sunt scăle prin sate, d-le ministro, si, ca se te convingi despre acēst'a, dă la o parte tōte raporturile d-lorii revisori prin cari se constata naturalmente ceea ce pote justifică esistētia d-lorii; du-te singuru candu intr'unu satu, candu in altulu, din satele vecine pre unde s'a reportatua că sunt scăle cu invetiatori si pline de copii, si te vei incredintia, d-le ministro, că nu este nici acolo scăla, nici invetiatori, nici copii invetandu carte.

Se ni fie permisu se spunemu azi o anecdota: trecendu celu ce scrie aceste linie prin Cameniti'a din Podolia, a fostu invitatu a casa la duoi poloni functionari ai guvernului. Dupa ceterite conversatiuni veni vorba despre abusuri, spunendu acestia, că abusuri

ca in Russi'a nu mai potu fi in alta tiéra. Mandri'a nationale nu lasă pre romanu se suferă a fi intrecuta tiéra lui de Russi'a, si insiră si elu ceterite moduri de abusuri din patria. Polonii vediendu că este aprope se remana invinsa Russi'a de Romani'a pre aren'a abusurilor, chiamara pre romanu la o ferestra:

- Uita-te incua spre resaritu, i disera.
- Ei bine, me uitu.
- Ce vedi?
- Ce se vedu? nimica!
- Nu vedi unu délu rotundu, ca o movala mare?
- Ba vedu.
- Ce este pre dens'a?
- Nimicu, verdētia.
- Uita-te bine.
- Me uitu, déra nu vedu nimicu.
- Se nu te auda politi'a că nu vedi nimicu pre movil'a acea, că te inchide.
- Nu intielegu ce-mi spuneti d-vostra; déra eu nu vedu nimica.
- Acolo, pre acea movila, este o cetate, domnule, o cetate tare, cu duōe santiuri adanc de pétra; o cetate inconjurata de baterie, o cetate in care sunt 200 tunuri, magasie, casarme, in cari potu incape 4000 de ostasi.
- Nu intielegu glum'a acēst'a. Pote că acestea sunt pre sub pamantu.

— Nici-de-cum, d-le. Éta ce spune dictionariulu de geografia alu Russiei, tiparit la Petersburg anulu acesta: „Langa Cameniti-Podolsca, spre resaritu, pre o inaltimie, este o cetate bine fortificata etc.“ Sunt cinci-sișe ani de candu in bugetul Statului se intretiene cheltuelele acestei cetati, afara de ce s'a cheltuitu cu facerea ei...

— Destulu, d-lorii, me dău biruitu. Pana astadi Romani'a nu pote concure cu Russi'a in asemene materie.

Ore nu se asemena acea cetate de la Cameniti-Podolsca, si cu acelu dictionariu in care eră trecuta acēsta cetate neexistanta, déra asié bine descrisa, cu scăle nōstre sa tesci, cu programele, cu raporturile si cu registrele care la numera fara ca ele se fie pre faci'a pamantului?

Inse chiar fi atunci déca ar fi in fintii cele ce se arăta, ar fi prē pucinu, pentru că avemu relatari oficiali ca in anulu din urma alu domniei lui Alecu Voda-Ghica erau numai in Tiéra-romanescă de atunci 52 de mii de scolari de tōta trépt'a, si ar fi prē pucinu ca astadi tōta Romania, de la mare pana la Cerne, se aiba numai 98 de mii, adaugendu-se si acēst'a: că pentru 52 mii de scolari se cheltuiā numai 400 mii lei, si pentru 98 de mii se cheltuesc astadi 13 - 14 milioane.

Varietati.

— *Bibliografia*. Cartile instructive si morale sunt pucinu pretiuite la noi. De cându a ajunsu politic'a s'absorbă totulu, literatur'a a amortit; simptoma trista pentru o societate care abia incepe a vietui cu propria sa viétila. Cu tōte acestea, din candu in candu, apare

cate o opera didactica care merita a se occupa de dens'a foile publice, recomand'o publicu-lui, in interesulu elevilor. Intre operile instructive ne simtimu detori a recomandă duōe opere didactice, prelucrate de d. M. Mihaescu, profesore de istoria si geogr. in scol. centr. de fete din Capitala; amendoe, aprobatde d. ministro alu Cultelor si Instructiunii Publice; un'a pôrta titulu Elemente de geografia fisica si politica a celor cinci continente, si este autorisata prin decisiunea ministeriala de la 13 Februarie 1867; a duō'a, cu titulu: Manulu de istoria universale antica, cu geografi'a respectiva, e autorisata asemene prin decisiunea Nr. 13911 a d-lui ministro respectiv, de la 9 Decembrie 1868; amendoe, elaborate dupa program'a onor. consiliu permanentu alu instructiunii publice; pin urmare, pentru usulu scărelor secundare, private si publice, pentru ambele secse. Lips'a unor assemene carti este simtita, si pentru scolari, cum dice insusi autorulu in prefaci'a aceloru opere; pentru profesori, fiindu că ei i-si perdu timpulu in desertu, dictandu elevilor testulu in classe, timpu pre care l' ar intrebuintat in explicarea testului si ascultarea lectiunilor; pentru scolari, fiindu că prin dictare, se stracora in manuscrisele loru erori contradictorie sensului adeveratu. Éta pentru ce multiaminu d-lui Mihaescu, i multiaminu pentru metod'a practica ce a intrebuintat in notiunile studiului geografie fisice si politice, si in descrierea fisica si politica a fie carui continentu, si in parte a tuturor Statelor din cele cinci continente; cum si pentru metod'a intrebuintata in alu duoile opa, Manualulu de istoria si geografia, prin descrierea clara a Statelor celor mai cunoscute din lume, si in parte a istoriei Romanilor, careia i-a datu cea mai intinsa desvoltare. Aceste opere sunt forte inlesnitore studiului istoriei generale si geografiei Romaniei; nu ne induoumu, că elevii sunt pentru acēst'a recunoscatori d-lui Mihaescu, care, profitandu de experientia sa ca profesore, si de luminele Statelor civilisate, in materi'a de facia, a dotat repertoriulu scărelor cu nisice opere d'unu folosu reale pentru scolari. Recomandam cu deosebire publicului acesta duōe opere, si in parte geografi'a fisica, unde la pagin'a 104, incepe geografi'a tierii nōstre, descrierea intr'o notiune simpla si clara; astfelu, că intielege lesne mintea copilului, si memori'a lui retine ceea ce cetește. Fie ca toti profesorii se imite pre d. Mihaescu in asemene lucrat, intrebuintandu aceeasi limba si metoda practica, pentru ajungerea scopului ce si-a propus („Trompet'a Carpiloru“!).

— *Misiunea occidentelui latinu in orient*. este titulu unei carti nōue din pén'a cunoscutele literatu romanu Vasiliu Maniu. S'a tiparit la Bucuresci, in volumu de 9 cōle, si se afla de vendiare la librarii de acolo. Pana a nu aparé opulu, d. Maniu a scrisu cateva articole in „Romanulu“, cu referinta la acēst'a causa. Erau articoli forte importanti si bine serisi, numai că in foile nōstre periodice totulu cauta se se acomode spatiului. Ceea

ce nu se poate in foia, d. Maniu facu in cartea sa, adeca desvoltă ideia in detaliu si cu dibaci'a sa de maestru. Dovedesce pana la evintia că occidentele latinu numai prin romani pote se-si castige si asecure influentia in orientu. Dovidele si le baséza pre mominte istrice, topografice, etnice, economice si pre merzulu actualu alu culturei si civilisatiunei. Demustra mai departe că occidentele nu pote fi securu neci a casa la sine despre cultur'a si influenti'a ea daca nu va sei se-si faca o avantgarda tare in națiunea romanescă. Totu asié dovedesce de alta parte si romanilor, că numai de la rasele latine occidentale potem spera ajutoriu pentru naționalitatea nōstră si pentru implinirea misiunii ce avem in tre popoare. Spre scopulu acesta conchide la o confederatiune a raselor latine, si mai nainte de tōte: unu congresu latinu, daca slavii au potutu se aiba anu unulu la Moscă si niemtii la Viena. Ideia confederatiunei are propagatorii potinti in Itali'a, precum scimus, pre d. Vegezzi-Ruscalla. De curundu ni vorbesce de acēst'a si „L'Unità Politica“ precum vom areta in nr. venitoriu. Opulu dui Maniu va apără — daca suntemu bine informati — si in limb'a francésca. Vom reveni la opulu acesta, permitiendu spatiul.

— *Incunoscintare* In urm'a conclusului adus in anulu tr. la Gherla, adunarea generala a Asociatiunei transilvane romane se va tieni in 10 Augustu a. c. calind. nou, in Siomcut'a mare, district. Cetatei de Pétra, sunt rogati cu onore patriotica toti acei DD. si membri ai Asociatiunei, cari au intențiunea de a luă parte la acēsta adunare, a se adresă catra subscribulu, celu multu pana in 5 Augustu a. c. pentru ca se se pote face despusetiunile trebuintiose in privint'a incorelatei. Datu in urm'a conclusului adus in siindint'a comitetului arangiatoru tienutu in 1-a iuliu 1869 in Siomcut'a mare. Dr. Ioane Colceriu Corabianu m/p, membru alu comitetului.

— *Ce putina interesare, la fratii nostri de din colo, pentru causele bisericesci*. Cetim in „Monitoriu“ de la 3 iuliu s. v.: „D. Ministro alu cultelor si instructiunii publice a deschis 1 iuliu, sesiunea ordinara a Sinodului, in unulu din salonele mitropoliei, conform art. 10 din legea de la 3 decembrie 1864. Nefindu de catupatrui membri presenti, si in lipsa de președinte, Sinodul nu este constituit“.

— *Tirania calugarésca*. Dupa o denunțatiune anonyma, autoritatatile politice din Craiova medilocira permisiunea respectivilor bisericani pentru a visită monastirea rom. catolică a calugaritelor Carmelitine din acel oras. Procurorulu intrandu in monastire, dede ordinu a destupă o grăpa intunecosă, forma de cloaca, plina de mirozuri grele. In acea grăpa foră de lumina, s'a gasit o fintia de omu, foră neci unu picu de vestimentu pre sine, galjeda ca mörtea, numai ósale i se mai tineau de olala. Era calugarită Barbara Ubrik. De 21 de ani stete inchisa in acea grăpa foră a vedé ómeni si f'ră se aiba cu cincii vorbi, numai de mancatu i aruncau in

Reginte foră de rege, ce va se dica ast'a? Nemicu alta de catu in modulu acesta a negă democratia, a negă republică, a li se opune.

Ve temeti de republică, si in locu d'a numi pe ginerariulu Serrano de presiedinte alu republicei, lu denumiti sub altu titlu de regentu astu felu, că ginerariulu e regentu ce ascēpta versta majorēna a republicei. (Placere mare si generala. Ginerariulu Serrano inca aplauda cu focu.)

Vedu că si ginerariulu Serrano mi aplauda, dovēda că si elu e deplinu convinsu că aici regii nu mai potu ave locu.

Regintia are tōte defectele monarchiei si ale republicei: ale celeia prime fiindu că contiene potere mare suprema, ale celeia din urma — si aici me bagu in argumentatiunea DVōstra, contraria parerei mele — fiindu că toti ceia laliti ginerari vor aspira asidere la regintia.

Mi pare reu că nu potu vedé pe ginerariulu Prim pe banc'a vineta (banc'a guvernului); l'asuu intrebă, de candu este elu capu alu progresistilor; i-asuu dice că din timpulu speditiuncii messicane, unde s'a portatua ca diplomatu bunu, politico insemnatu si barbatu liberalu; ince cum de nu potu ginerariulu Prim ca celu ce a facutu antaiu iniciativă revolutiunei si celu ce in Messico a datu dovedi despre precautiunea si prevederea sa

intielēpta, cum de nu potu si elu pricepe că aici regii sunt morti si că monarchia e cu nepotintia, pentru că democratia, easi marea, arunca afora cadavrele loru? Si marea me face se amintescu de admirul marinei amicul meu Topete. Domnulu Topete nu scie unu lucru, si acesta e că nu elu a facutu revolutiunea din septembrie.

Topete: Nu, DTa ai facut'o.
Castelar: Eu n'am facut'o, dar neci DTa, căci visfōrale si tempestatile au venit de la Dumnedie si numai elu scie, de unde au venit si unde se duou.

Poti DTa artificiosu se faci visfōru său cu ajutoriulu electricitatei se produci fulgere? Domnulu Topete e religiosu, ca tōte naturele ce sunt espuse: visfōralor si nefericirilor, scie elu ast'a prē bine; ince in diu'a candu a facutu se resune de pe năile sale apelulu revolutiunarii — in diu'a aceea, candu se alatură eroilor, mantuitorilor si binefacatorilor nostri, — conduce tresnetul fulgerului spre capetele tuturor regilor, tresnetu ce mai timpuriu său mai tardiu va topī cerculu de aur de pe fruntele loru.

Domnii mei! Tōte poporale au destinatiuni mari in istoria, si cu credu că Spaniolii sciu prē bine cumca ei a loru destinatiune si o potu implini in Europa numai prin republica, pentru că Europă privesce plina de ingrijiri

spre confederatiunea militara-autocratica a rassei germane in contrulu ei — una confederatiune, ce in fine e indreptata contra rassei latine, si contra acestorui pericile esiste numai unu medilocu: *Confederatiunea Europei latine*. Si asié va deveni adeveru icóna depinsa de amicul meu Rodriguez: Uniunea poporilor, rasselor, a continentelor, omenime intregi intre sine ca se fie numai unu spiritu, unu dreptu si — precum adaugu eu ca omu religiosu — unu unicu rege: tatalu nostru carele este in ceruri!

Ince Domnii mei! daca poporulu spaniolu are acēsta missiune mare in Europa, ce alt'a mai are anca in Americ'a?

Din patriotismu, nu voiam neci candu se amintescu o cestiunea americana; voiu tacē pana candu va filipsa — ince candu voiu vorbi, voiu vorbi si despre tint'a mare ce trebuie s'o ajungem in acele tōri indepartate. Acolo inca mai potem ave mare influentia morală, politica si sociala, si potem fi organizati acelor republice la confederatiunea europeana, decese tuturor regilor, tresnetu ce mai timpuriu său mai tardiu va topī cerculu de aur de pe fruntele loru.

Domnii mei! Tōte poporale au destinatiuni mari in istoria, si cu credu că Spaniolii sciu prē bine cumca ei a loru destinatiune si o potu implini in Europa numai prin republica, pentru că Europă privesce plina de ingrijiri

Spania ar poté se se radice pentru castigarea libertatii si dreptului, cum s'a radicatu in seculu XVI, in fruntea tuturor poporilor lumei pentru castigarea autoritateli regesci.“

Domnii mei! Incheiu căci sum ustanit u si camer'a si mai ustanita, si pentru că nu voti se infinitati republica ce ati potē-o infinitati; de faceati ast'a, ni multumiā națiunea mare din capital'a careia resuna marseile scă'a in coru poternicu. Mi veti dice că visezu ori că vorbescu de visuri, ince visu numiau fariseii vecchi unirea némului o menescu prin religiune; visu a fostu crestinata, visu numiau investitiū ultimi ai evalui de medilocu ideia lui Cristofor Columbu si descoperirea unei lumi nōue, visu numiau aristocratiu nascerea democrației, si visu a fostu antaiu la anulu 1789 proclamarea drepturilor omenești. Apoi numiti ne si DVōstre „visatori“! Ince va veni fulgerulu, ce va tresni goronii monarchielor vecchie, vor cadé, si atunci DV. veti trebui se veniti ca se naltati cu manile Vōstre proprii arborele națiunile nōue, pe alu caruia trunchiu veti trebui se inscrieti numele acestor 60 de barbati ce aici vor vota in contra regilor, li veti face inscriptiunea: „Propagatorilor viitorinui, intemeitorilor republicei in Spania!“

catu se nu măra. Serac' a n'a morit, a potutu trai asià 21 de ani, dar si-a perduț firea de diumetate, si de aceea cum o scōsera afara si i dedera unu tiolu, delocu o si mutara in cas'a nebuniloru. Poporulu adunat se ingrozia, vedindu o fatia de mōrte umblandu viia, candu se urcă pre carutia. Tōtace acestea s'au intemplat in 22 iuliu anulu Domnului 1869, adeca joia trecuta. Episcopulu le-a dogenit pre calugaritie, numindu-le furii, suspindindu pe spiritualu si cate mai flécuri calugaresci, apoi multiam proceurorului pentru tactul seu. Poporulu in nōptea de 23 l. c. ataca monastirea de sparse ferestre si usie, in 24 l. c. repeti atacul; milita l'a respinsu de amēdou orile si acum'a tiene monastirea ocupata. Acestu feliu de tirania, de carele se pomenia numai in evulu mediu si prin povesti, vedemus că existe prin uncle locuri si in dilele nōstre. Monastirile sunt inchise, lumea nu vede in lantru. Casulu acesta a revoltat intréga opinionea publica a compatriotilor nostri si a nemtilor din cea laita parte, deci ceru visitarea si stergerea tuturor monastirilor. Procesulu criminalu se ascépta cu multa curiositate drépta. Si noi lu vom publica.

Pedepsa trupescă. Este cunoscutu cumea deputatulu Schwartz interpelandu pe ministrulu de justitia: daca are scire despre esecutarea pedepselor trupesci? intimpină unu sgomotu mare. Chiar neci stangacii nu voiau se scie despre o interpellatiune carea ar dā ansa strainilor a crede cumca in Unguria exsite acesta pedepsa barbara. Deák merse mai departe: incercă se demustre cu nisice articii dietali in ruginiti că s'a stersu acea pedepsa. Nu era anevoia a demustră că pedepsa totusi se executa si acum'a. De aceea Irányi pretinse unu proiectu de lege a nume penitru stergerea acestei pedepse. Fu spriginitu si de cati va deputati romani. Motivele erau evidente si umane, — dar nu erau de la deachisti. Nepotendu combate asemenea cerere, deactualistii o amenara pentru nisice formalitatii. Ce insémna acesta amenare? éca dreptu respunsu unu casu ce-lu estragemu din „Pest. L.“: La Salonta, unu năucu de juratu l'a condamnat pre unu copilaslu la mai multe bate. Abiè capetă ceteva, si copilaslu si-a esitu din ori. L'au dusu lésinatu. Juratul e suspinsu. — Dómne! pa-na candu . . . ?

Consemnarea *)

Obiectelor intrate la asociatiunea naționala aradana pentru cultur'a poporului romanu, intru spriginierea sortiturei, filantropice care in folosulu fondului asociatiunei se arangéza pe 1 sept. 1869 si adeca de la:

(continuare.)

71. Dn'a Elen'a Stup'a din Oradea-mare, două curele de nadragi brodarite cu girlanda de flori, mf. pr.

72. Dn'a Elen'a Bic'a nasc, Poinariu din Oradea-mare, unu servitu de argintu pentru o persoana in etui.

73. Dn'a Ecatarin'a Netea nasc, Bodea din Oradea-mare, unu recusitu de argintu pentru cusutu in etui cu oglinda.

74. Dn'a Sofia Zsiga din Oradea-mare, unu atramentariu de porcelanu auritu.

75. Dsior'a Maria Poinariu din Oradea-mare, una caciula comota brodarita din lana de Berlinu cu unu ciucurelu din firu de argintu, mf. pr.

76. Dsior'a Cornel'i Lazaru din Oradea-mare, una corfa de billete cosuta din margele cu garnitura de atlasu, mf. pr.

77. Dsior'a Veronic'a Cuciovsky din Oradea-mare, unu aretatoriu pentru carti de cettu, brodaritu cu margele, mf. pr.

78. Dsior'a Gisel'a Bogdanu din St. Nicolau-mare, o perina de orologiu brodarita cu janilia pre moire albu, mf. pr.

79. Dsior'a Natali'a Bogdanu din St. Nicolau-mare, unu anelu pentru servietu brodaritu cu janilia pre moire albu, mf. pr.

80. Dn'a Angelin'a Dogariu nasc. Arcosu din Aradu, unu tasa de lampa indrita din lana de Berlinu, mf. pr.

81. Dto. dtto. unu corfa de margele pentru feréstă, mf. pr.

*) Sunt rogate si cele latte onorate (Redactiuni ale diurilor naționale pentru bunavoint'a de a reproducă acesta publicare in coloanele loru. Directiunea,

82. Dn'a Iuli'a Sierbanu nasc. Maniu, din B. Comlosiu, unu perina de canapea brodarita, mf. pr.

83. Dsior'a Aureli'a Neagoe din Mercina, unu scutu antiluminariu scobitu din lemn albu cu litere cosute in fire de auru mf. pr.

84. Dto. dtto. o tasa de lampa brodarita si cosuta cu margele pe postavu rosu mf. pr.

85. Dto. dtto. unu tirada, ce imaginéza unu cane culcatu pre o perina de metasa mf. pr.

86. Dto. dtto. o corfa de biletă brodarita cu metasa si margele si firu de auru, mf. pr.

87. Dsorele Emili'a si Aureli'a Popoviciu din Comlosiu, (S. Anna vechia) unu covoru lucrati in brodaritu, mf. pr.

88. Dsior'a Eufrosin'a Andreeviciu din Caransebesiu, o perina de divanu, brodarita, mf. pr.

89. Dsior'a Elis'a Brancoviciu din Caransebesiu, o perina de divanu brodarita cu pantica de catifea negra, mf. pr.

90. Dsior'a Mari'a Popoviciu din Caransebesiu, o cotarită de măsa lucrata din margele, mf. pr.

91. Dsior'a Rosal'a Bihoiu din Caransebesiu, o cotarită de parete, mf. pr.

92. Dn'a Solomia Banoviciu din Caransebesiu, o capită comoda indrita din lana de Berlinu cu ciucurelu din fire de arg., mf. pr.

93. Dn'a Elen'a Dimitrieviciu din Caransebesiu, o tasa de lampa cu girlanda de flori lucrate din lana de Berlinu, mf. pr.

94. Dn'a Iuliana Stoic'a din Caransebesiu, siște marame albe de pusnariu.

95. Dsior'a Mari'a Dod'a din Caransebesiu, o cotarită de măsa din margele, mf. pr.

96. Dsior'a Mari'a Tienea din Caransebesiu, unu atarnagiu de orologiu, mf. pr.

97. Dn'a An'a Vasilieviciu din Caransebesiu, unu rolu de ace brodarita din lana de Berlinu, mf. pr.

98. Dn'a Elisabet'a Peti'a din Caransebesiu, o parechia de papuci brodariti, mf. pr.

99. Dsior'a Eufrosin'a Bon'a din Carantiebeliu, o tasa de lampa indrita din lana de Berlinu, mf. pr.

100. Dsior'a Aurelia Neagu din „Caransibesiu“, o patechia de papuci brodaditi din lana de Berlinu, — mf. pr.

101. Dn'a Ecatarin'a Bona din Caransebesiu unu starnagiu de orologiu, mf. pr.

102. Dsior'a Maria Andreeviciu din Carantiebeiu, unu aretatoriu pentru carti de cettu brodaditu cu margele, mf. pr.

103. Dn'a Elen'a Annareeviciu din Caransebesiu una tasa de lampa indrita cu flori facute din lana de Berlinu, mf. pr.

104. Dn'a Eleonor'a Homol'a din Caransebesiu, unu tasu cu unu umbrariu de lampa cosutu din margele de sticla, mf. pr.

105. Dsior'a Mari'a Curelaz din Caransebesiu, unu tasu de lampa din lana colorata, mf. pr.

106. Dn'a Angelin'a de Petroviciu din Caransebesiu, unu saculetiu de tutunu, lucratu in metasa cu flori de postavu, mf. pr.

107. Dsior'a Mari'a Mateeviciu din Caransebesiu, unu aretatoriu pentru carti de cettu, brodaritu cu margele, mf. pr.

108. Dsior'a Elen'a Boiasiu din Caransebesiu, una parechia de papuci, brodariti cu lana de Berlinu, mf. pr.

109. Dsior'a Iuliana Jorgoviciu din Aradu, o corfita de măsa pentru bilete, mf. pr.

110. Dsior'a Emili'a Jorgoviciu din Aradu unu atarnagiu de vesminte, brodaritu din janilia cu margele, mf. pr.

111. Dsior'a Cristin'a Goronu din Aradu, o cotarită decorata cu frupte imitate, si umpluto cu parfumerii.

112. Dto. dtto. o caciula comoda din catifea, brodarita cu fire de auru si cu ciucurelu de auru, mf. pr.

113. Dsior'a Zena Monti'a din Sicul'a, o caciula comoda de catifea, brodarita cu fire de argintu si auru, mf. pr.

114. Dsior'a Emili'a Popescu din Siria, unu scaunesiu brodaritu cu lana de Berlinu si cu margele, mf. pr.

115. Dn'a Leontin'a Romanu nasc. Balomiri din Pest'a, unu parechia de papuci cosuti cu flori de postavu, mf. pr.

116. Dto. dtto. o punga indrita din metasa vineta cu margele de argintu, mf. pr.

117. Dsior'a Ermin'a Balomiri din Sa-

besiu, unu atarnagiu de orologiu brodaritu cu janilia pre moire albu, mf. pr.

118. Dn'a Elen'a Vasilieviciu din Bejusiu, o pareche de pantofi de catifea cu fire de auru, mf. pr.

119. Dn'a Vilhelmin'a Siorbanu nasc. Hollmayer din Aradu, cotarită de bilete brodarita cu janilia si margele de cristal, mf. pr.

120. Dto. dtto. unu tienetoriu de manusi lucrati in metasa si brodaritu in gasiru albu, mf. pr.

121. Dsior'a Alessandra Popoviciu din Bichisiu, o corfita de ferestă din margele decorata cu flori facute, mf. pr.

122. Dsior'a Emili'a Popoviciu din Bichisiu, unu portagiu de sugari brodaritu cu janilia, mf. pr.

123. Dn'a Catarin'a Pagub'a nasc. Bocianu din Aradu, o straită de venat brodarita din lana de Berlinu, mf. pr.

124. Dsior'a Eufrosin'a Grozescu din B. Comlosiu, o șa de lemn pentru tabacu trasa cu brodaritura colorata din lana de Angora, mf. pr.

125. Dsior'a Mari'a Grozescu din B. Comlosiu, icona stului Ioanu lucrata in brodarie cu margele, in rama de auru, acoperita cu sticla, mf. pr.

126. Dsior'a Versavi'a Popescu din Cuvina, o cotarită de parete legată din margele colorate, mf. pr.

127. Dsior'a Alessandra Nichiciu din Aradu, o tasa de lampa indrita din lana de Berlinu, mf. pr.

128. Dsior'a Sabin'a Nichiciu din Aradu, unu aretatoriui pentru carti de cettu brodaritu cu margele, mf. pr.

129. Dsior'a Emili'a Cornea din Chisineu, o cotarită de parete legată din margele colorite, mf. pr.

130. Dto. dtto. o tasa de lampa legată din margele colorite, mf. pr.

131. Dsior'a Mari'a Jelicu din Aradu, unu tienetoriu de bumbuse in formă a unui iepure pe o tasa cu girlanda de rose, mf. pr.

132. Dn'a Mari'a Moldovanu din Siria, unu covoru tiesutu din lana, mf. pr.

133. Dn'a Ros'a Popescu din Siria, unu saculetiu de tutunu, mf. pr.

134. Dn'a Caliope Boiu din Sabiu, o parechia de pantofi brodariti, mf. pr.

135. Dsior'a Enia Fizesianu din Tocul-micu, (cottulu Torontalu) unu portofoliu de sigare cu brodaritura de margele, mf. pr.

136. Dsior'a Cornelia Radulescu din Lujosiu, o cureau de pusica brodarita, mf. pr.

137. Dsior'a Ros'a Fasie din Oradea-

mare, o caciula comota indrita din lana de Berolinu cu fire si cu ciucuru de auru, mf. pr.

138. Dsior'a Maria Mihailovicu din Oradea-mare, unu portofoliu de sigare si lucratu cu margele mf. pr.

(Continuarea va urma.)

Aradu, 8/20 iuliu 1869.
estradasu prin Petru Petroviciu, m. p. not.

Din cause neprevideute, nrulu acesta intardia cu o di. Ceremu scusa 00. cet.

Responsuri: Dni. G. P. o. in Res. M. Multianu caii utsniti „Dacaretrimitirea“ — nu se poate, inse vom cercă alta cale.

Unu preotu atacatu de unu M. S. a publicatu. Vi-am trimis in pachet.

In tiéra Oltului; Multiamu. — Cor. in nr. ven.

Dui P. Is. in Maro. Insuti ni spuni că la DV. nu se canta serbesce. Asiè-dara G. G. n'a potut vorbi despre DV. Va fi altu cineva.

Anunciu bibliografic.

La stabilimentulu tipograficu alu societăti Deutsch in Pest'a este sub tipariu opulu

VOCABULARIU

Italiano-Romanu, Franceso-Romanu

si

Romanu-Italiano-Francesu.

Cu trei tractate gramaticale si cu adaugerea numelor proprii celor mai principale,

Prelucratu de

I. L. Trollo.

Profesorul la gimnasiulu Carolu I. in Brailea.

Tōta oper'a, formandu trei volume mari, va aparé in 8° mare, cu litere compacte, in 10 fascicle scu aproape, cuprindindu fiecare fasciclu câte 10 cole.

In cāte-va dile va esi de sub tipariu volumulu I, adeca partea Italiano-Romană, primulu opu lessicograficu pentru limb'a italiana in literatur'a romana, care va cuprindre patru fascicile, dintre cari inse alu patru leva avé mai multu decătu 20 cole, si asiè intregu volumulu va contine 42—43 de cole, nu precum s'a anuntat 34—35 de cole.

Abonamentele pentru tota provincie austriace se primesc la Librari'a „Aigner & Rautmann“ (Pest'a Waitznergasse, Hôtel Nation).

Pretiul fia carui fasciclu va fi de 5 lei noui (2 fl. val. austr.), afara de fasciculu alu patrulea din volumulu I, alu carui pretiu se va statoru amesuratul numerului cōzelor.

alui

M. HERZ,

orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6.

